

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТВОРЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ "СОНЯШНИК"

Українознавча гра

10-11
класи

Цей зошит належить

Код закладу

Свій код

facebook.com/Гра-Соняшник

ЗАВДАННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ УКРАЇНОЗНАВЧОЇ ГРИ "СОНЯШНИК"

gra-sonyashnyk.com.ua

2018

10-11 класи (1 бал)

1. За результатами відкритого телефонного голосування в проєкті одного з вітчизняних телеканалів «Великі українці», що проходило з 16 листопада 2007 до 16 травня 2008 року, перше місце посів

- а) Тарас Шевченко;
- б) Ярослав Мудрий;
- в) Богдан Хмельницький;
- г) Григорій Сковорода;
- д) Михайло Грушевський.

2. У пошуковій службі Google часто змінюють логотип на честь різних важливих подій. Так, коли відзначали 175-ту річницю від дня народження видатного українського письменника, на логотипі пошукової служби розмістили двох чоловіків, яких розділяло плодове дерево. Про якого майстра слова йдеться?

- а) Олеса Гончара;
- б) Івана Нечуя-Левицького;
- в) Панаса Мирного;
- г) Тараса Шевченка;
- д) Івана Франка.

3. Серед поданих форм слів знайдіть рядок з ненормативною (неправильною) лексемою.

- а) *сосон* – *сосен*;
- б) *дверима* – *дверми*;
- в) *клавішею* – *клавішем*;
- г) *на вісях* – *на осях*;
- д) *до однієї* – *до одної*.

4. Одним із найвідоміших письменників 20-х років ХХ століття в Україні був Микола Хвильовий, який визначив своєю творчою діяльністю подальший шлях розвитку всієї національної прози. В оповіданні «Силуети» Микола Хвильовий згадує твори свого сучасника: «А вітер на арфі грав, як у книзі «Золотий гомін». На твори якого письменника посилається автор?

- а) Миколи Зерова;
- б) Павла Тичини;
- в) Максима Рильського;
- г) Михайла Ялового;
- д) Григорія Епіка.

5. Віддавна в Україні існує форма селянської взаємодопомоги, на яку скликають сусідів, родичів і товаришів – *толока*. Нижче це поняття зіставлене з іншими й наведено аналогію, підставу для такого зіставлення. Наприклад: *толока* – *шарварок* (добровільність примусовість) означає, що *толока* – добровільна спільна праця, а *шарварок* – колективна примусова праця на користь феодала, форма повинності.

Прочитайте запропоновані пари слів і з'ясуйте, яке з виділених слів дібране **НЕПРАВИЛЬНО**.

- а) *толока* – *коворкінг* (давнє – сучасне);
- б) *толока* – *суботник* (рідне – нав'язане);
- в) *толока* – *зажинки* (робота – подяка);
- г) *толока* – *вечорниці* (праця – дозвілля);
- д) *толока* – *входини* (дія – результат).

6. «Тепер в нас нова тема – ми хлопці-екстремали». У цьому рядку з пісні «Хлопці-олігархи» гурту «Скрябін» використано досить активне в сучасному мовленні слово *екстремали*, яке має низку спільнокореневих. Яке слово не потрапляє до цього переліку?

- а) *екстремум*;
- б) *екстрес*;
- в) *екстремаль*;
- г) *екстремізм*;
- д) *екстрим*.

7. В Інтернеті з'явився сервісний сайт, який допомагає знайти оригінальні українські відповідники для запозичених з інших мов слів. Прочитайте запропоновані переклади й знайдіть той, що **НЕ** відповідає значенню іншомовного слова.

- а) *батл* – *герць*;
- б) *кавер* – *переспів*;
- в) *дедлайн* – *реченець*;
- г) *скетч* – *доповідь*;
- д) *контент* – *вміст*.

8. За мотивами одного з українських художніх творів американська компанія створила відеогру «Forest song». У ній гравець перевтілюється в селянина, який має надзвичайну зустріч із Лісовим Духом. Їхнє спілкування відкриває гравцю зовсім інший світ, де в драматичному зіткненні сходяться надприродні сили лісу та люди. Знайдіть на карті історико-географічну область, куди вирушили розробники, щоб максимально правдиво відобразити культурні особливості твору-першоджерела.

- а) 1; б) 2; в) 3; г) 4; д) 5.

9. Цей сучасний колаж присвячено твору

- а) «Катерина»; б) «Чорна рада»;
в) «Земля»; г) «Кайдашева сім'я»;
д) «Мартин Боруля».

10. Які літературні герої жили в населеному пункті, карту якого ви бачите?

- а) Уля Розсоха, Мотрона Розторгуєва;
- б) Мелашка Балаш, Мотря Довбиш;
- в) Михайло Федорчук, Рахіра;
- г) Іван Палійчук, Марічка Гутенюк;
- д) Галя Ёудзь, Іван Вареник.

11. Він був першим князем об'єднаної Київської Русі, у 882 р. приєднав Північну Русь до Південної. Князь називав Київ «матір'ю городів руських». На знак перемоги прибав свого щита на Золоті ворота візантійської столиці. Про якого князя йде мова?

а) Олега;	б) Ігоря;	в) Володимира;
г) Святослава;	д) Ярополка.	

12. У селах над Россю й досі хваляться тим, що прототи́пи для своїх знаменитих бабів він знаходив саме тут, і кожне село хвалиться саме своєю першістю. Він вірив, що *«в кожній людині, одколи світ животиє, сидить трохи чорта, трохи й Бога, або в декого й багато Бога, і отой Бог вижене колись чорта та й прожене його на очерета та болота»*. Ідеться про

- а) Остапа Вишню;
- б) Панаса Мирного;
- в) Олександра Довженка;
- г) Івана Нечуя-Левицького;
- д) Івана Котляревського.

13. У якому рядку помилково співвіднесено назву ремесла й знаряддя праці?

- а) кушнірство – скафа; б) ковальство – кліщі;
- в) швець – шило; г) стельмах – гребінь;
- д) гончар – круг.

14. Усім відомий художній комедійний фільм В. Іванова «За двома зайцями» (1961 р.), створений за мотивами однойменної комедійної п'єси Михайла Старицького (1883 р.). А який твір послужив основою для п'єси?

- а) «На Кожум'яках» І. Нечуя-Левицького;
- б) «Не судилось» М. Старицького;
- в) «Сто тисяч» І. Карпенка-Карого;
- г) «Сватання на Гончарівці» Г. Квітки-Основ'яненка;
- д) «Сава Чалий» І. Карпенка-Карого.

15. Уявіть, як би виглядали українські класики в сучасному світі. Редакція одного із сайтів «одягнула» письменників у сучасні речі українських брендів. Упізнайте серед зображених митців автора новели «Я (Романтика)».

а)

б)

в)

г)

д)

10-11 класи (3 бали)

16. Розшифруйте анаграми-фразеологізми. Який зі сталих висловів має протилежне значення щодо інших?

- а) *круїтсяти як ухма в рокоїп;*
- б) *овткитяс кя арМко в плекі;*
- в) *нілико і вурго нутигля;*
- г) *ен тима олки нудихти;*
- д) *нятиаг ітвер он вісту.*

17. Складений дієслівний присудок є в реченні

- а) *Марічка буде танцювати.*
- б) *Марічка поїхала танцювати.*
- в) *Марічка хоче танцювати.*
- г) *Марічка стала танцюристкою.*
- д) *Марічка танцювала би, якби бажала.*

18. На думку цього письменника, *«Василь Стефаник – найбільший талант, який появився у нас від часу Шевченка»*. У свою чергу, саме про цю людину в автобіографічному творі *«Серце»* Василь Стефаник писав, що цей митець поставив його *«малим наслідником своїм»*.
Ідеться про

- а) Марка Вовчка;
- б) Івана Франка;
- в) Юрія Федьковича;
- г) Ольгу Кобилянську;
- д) Гліба Успенського.

19. Українські народні пісні спонукали багатьох композиторів до написання світових музичних шедеврів. В основу композиції *«Summertime»* – арії, яку написав Джордж Гершвін у 1935 р. для опери *«Поргі та Бесс»*, однієї з найвідоміших пісень у світі, – покладено українську народну колискову пісню. З моменту написання композиції її виконала значна кількість співаків, але найвідомішими лишаються виконання арії *«Summertime»* Луї Армстронга, Елли Фіцджеральд, а також Чарлі Паркера. Піснею основою є українська

- а) *«Ой, ходять сон коло вікон»*;
- б) *«Ой повішу колисочку у полі, у полі»*;
- в) *«Люлі, люлі, люліченька»*;
- г) *«Спи, дитя, в колисочці»*;
- д) *«Ой ну, люлі да люлечки»*.

20. «Інтонація його оповідань настільки невимушена, природна, мова їх настільки барвиста, багата на гумористичні порівняння й епітети, настільки витримана в дусі балачок «язикатої сільської баби» (*«сільська баба так чесне язиком, як кресалом, що аж посипляться іскри поезії»*), – пише [...] в одній зі своїх статей)». Мові чиїх творів дано високу оцінку в наведеному фрагменті?

- а) І. Котляревського;
- б) І. Нечуя-Левицького;
- в) Г. Квітки-Основ'яненка;
- г) Т. Шевченка;
- д) П. Куліша.

21. Коли йдеться про декоративно-ужиткове мистецтво України, терміни *фігурки, розетки, дерева, стрічки, шпалери, фіранки, ігранки* пов'язують із видами

- а) вишивання;
- б) витинанок;
- в) писанок;
- г) ляльок-мотанок;
- д) різьблення.

22. Масниця – свято, що символізує проводи зими й зустріч весни. Кожен день масляного тижня має свою назву і свій сенс. Середа, наприклад, має назву *ласунки*. Цього дня тещі запрошують своїх зятів на млинці. П'ятий день називається *тещині вечірки*. У цей день зяті запрошують тещу на млинці. Шостий день цього святкового тижня

називався *посиденьки зовиці*.

Кого за традицією цього дня необхідно було частувати?

- а) сестру матері;
- б) жінку брата;
- в) сестру дружини;
- г) сестру чоловіка;
- д) матір чоловіка.

23. Найдавніша на українській землі абетка зберігається у

- а) Києво-Печерській лаврі;
- б) бібліотеці Гарвардського університету (США);
- в) Софії Київській;
- г) Святогірській лаврі;
- д) Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського.

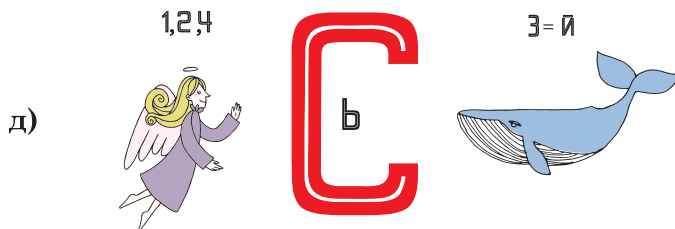
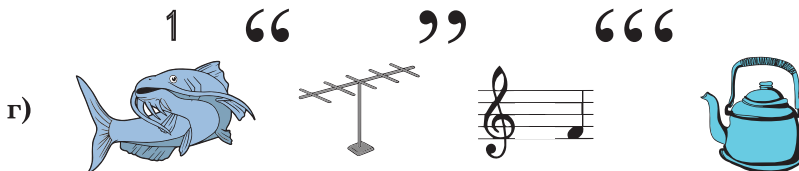
24. Серйозним досягненням сучасної анімації України стало міжнародне визнання цього мультсеріалу – перше місце в номінації «Кращий мультиплікаційний короткометражний фільм» на Універсальному полікультурному фестивалі кіно в Лос-Анджелесі у 2013 році. Озвучив мультсеріал лідер гурту «Скрябін» Кузьма (Андрій Кузьменко). Про який мультсеріал іде мова?

- а) «Народна мудрість»;
- б) «Корисні підказки»;
- в) «Ескімоска»;
- г) «Пригоди Котигорошка та його друзів»;
- д) «Це наше і це твоє».

25. Цього письменника називають «українським Мопассаном».

10-11 класи (5 балів)

26. Перед вами зображення пам'ятників літературним героям, які свого часу стали персонажами мультфільмів. Хто з цих героїв надихнув сценаристів-мультиплікаторів на створення вітчизняного мультфільму у форматі 3D, реліз якого планується на 2019 рік?

а)

б)

в)

г)

д)

27. Нинішній Президент США Дональд Трамп вважається нащадком

а) Григорія Сковороди;

б) Богдана Хмельницького;

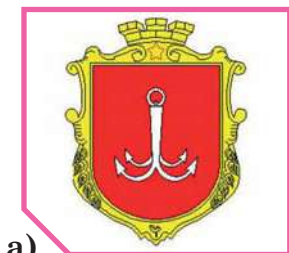
в) Ярослава Мудрого;

г) Нестора Літописця;

д) Тараса Шевченка.

28. Територія старої частини цього міста з висоти пташиного польоту нагадує літеру Ω (омега) – останню в грецькому алфавіті.

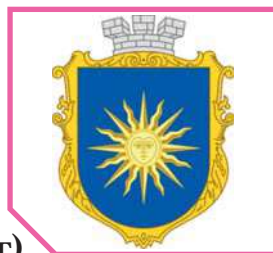
а)

б)

в)

г)

д)

29. Прочитайте японські сполуки в українській транскрипції та їх переклад.

*ітіто-но дзо – один слон;
хатіто-но кума – вісім ведмедів;
гохікі-но недзумі – п'ять мишей;
сітіхікі-но усачі – сім зайців;
дзюсітіва-но цубуме – сімнадцять ластівок;
ітіва-но тете – один метелик;
рокунін-но мусуе – шість дівчаток;
дзюнін-но шсі – десять інженерів.*

Як перекласти японською мовою словосполучення вісімнадцять учителів, якщо:

іті – один; *го* – п'ять; *року* – шість; *сіті* – сім; *хаті* – вісім; *дзю* – десять; *сенсей* – учитель.

- а) *дзюхаті-но сенсей*;
- б) *дзюхатінін-но сенсей*;
- в) *дзюхатіхікі-но сенсей*;
- г) *дзюхатіто-но сенсей*;
- д) *дзюхатіва-но сенсей*.

30. Перегляньте імена історичних осіб. Яка з наведених пар не є коректною?

- а) Богдан Хмельницький – Олівер Кромвель;
- б) Іван Вишенський – Мартін Лютер;
- в) Олекса Довбуш – Антуан Лоран де Лавуазьє;
- г) Роман Шухевич – Шарль де Голль;
- д) Василь Стус – Федеріко Гарсія Лорка.

gra-sonyashnyk.com.ua

